

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรรางนำชม

จังหวัดอุดรธานี

กนกพร โสมาณวัฒน์

สาขาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
e-mail : kanokporn.soma@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรรางนำชม จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรรางนำชม จังหวัดอุดรธานี โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางประวัติศาสตร์เมือง เส้นวิถีชีวิตชาวเมือง และเส้นเข็นทรลพลาชาจังหวัดอุดรธานี จากสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยว จำนวน 7,470 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรตามหลักการคำนวณสูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้แบบสอบถามแจกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นเพศหญิง โดยมีอายุน้อยกว่า 20 ปี ซึ่งการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี โดยรวมมีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษา มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท มีสถานภาพโสด โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี มาจากกรุงเทพมหานคร ชลบุรี หนองคาย ขอนแก่น ตามลำดับ ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากไม่เคยใช้บริการรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี โดยนักท่องเที่ยวรับรู้การท่องเที่ยวรรางนำชมจังหวัดอุดรธานีจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการเดินทางมาจังหวัดอุดรธานีเพื่อท่องเที่ยวมากที่สุด โดยเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน และใช้รถแท็กซี่หรือรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางมาใช้บริการรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี นักท่องเที่ยวมีความต้องการ คือ ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของชาวจังหวัดอุดรธานีมากที่สุด

คำสำคัญ : พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เส้นทางรราง รรางนำชมจังหวัดอุดรธานี

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

THE BEHAVIOR OF THAI TOURISTS IN THE CREATIVE TOURISM BY TRAM ROUTES UDON THANI PROVINCE

Kanokporn Somanawat

Tourism Industry and Hospitality Management, Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

e-mail : kanokporn.soma@gmail.com

Abstract

The purpose of this research is to study on the behavior of the tourists in the creative tourism by tram route in Udon Thani province. The sample is Thai tourists who used the tram route for sightseeing around Udon Thani town where there are three routes includes historic city lines, urban lifestyle and Central Plaza Udon Thani. From the statistics, 7,470 visitors were selected in Quota sampling. The tool that was used in this quantitative research there were 400 people who were selected as Quota sampling was questionnaires and the data was analyzed by statistical package for calculating includes: percent, mean and standard.

The results revealed that most of the tourists are single females who are less than 20 years old, undergraduate level education and their income is around 5,001-10,000 baht per month, at the same time most of the tourists come from Bangkok, Chon Buri, Nong Khai, Khon Kaen respectively. The tourist behavior revealed that most of them have never use tram route service before. So, they received the information from social network and their greatest purpose is travelling around Udon Thani by traveling with friends and take taxi or public bus to get to the tram visit to Udon Thani. The needs of tourist's to study the lifestyle of the people in Udon Thani.

Keywords : Tourist Behavior, Tram Route, Udon Thani

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้กลายมาเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจโลกและเป็นที่ยอมรับกันเกือบทุกประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เจริญเติบโตจนกลายมาเป็นอุตสาหกรรมหลักในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างรวดเร็วในหลายประเทศอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอยู่ในอันดับที่ 1-3 ของประเทศนั้นๆ ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ซึ่งในรอบหลายทศวรรษที่ผ่านมาเราได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในลำดับแรก เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากการส่งเสริมสินค้าออกอื่นๆ เป็นที่ตระหนักดีว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้เป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่แสดงบทบาทเด่นชัดตลอดสามถึงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา ความสำเร็จโดยรวมมาจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนที่ช่วยกันผลักดันให้อุตสาหกรรมนี้ เคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และแสดงบทบาทนำในการเป็นตัวกระตุ้น ให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้และการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องมากมายหลายร้อยสาขา เป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับประชาชน และประเทศชาติอย่างมากมาย และนำไปสู่ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย (ฉันทน์ วรรณธอม, 2552)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและชนบธรรมเนียม วิถีชีวิตไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะสามารถเพิ่มสมรรถนะและขีดของการแข่งขันของประเทศไทยต่อ ประเทศคู่แข่งได้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2556 ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวไว้ ในหัวข้อยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาสภาพแวดล้อมชุมชนศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวไว้ดังนี่คือเพื่อเป็นการเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน โดยรักษาสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติศิลปกรรม โบราณคดี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และใช้ผังเมืองเป็นกลไก ประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองให้เกิดความน่าอยู่และยั่งยืน (ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว, 2554)

สำหรับประเทศต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในการสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมากมาย จึงได้นำวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในกลยุทธ์ของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้มีศักยภาพที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือชนบธรรมเนียมประเพณี ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จึงเป็นการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชม งานสถาปัตยกรรมและสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น รวมถึงข้อของที่ระลึก ที่เป็นงานหัตถกรรม งานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น นับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขาย เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ให้ความสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นนั้นๆ (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว, 2556)

ปี พ.ศ. 2557 จังหวัดอุดรธานีร่วมกับมูลนิธิยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา (เสนีย์ จิตเกษม) ได้จัดทำโครงการรณรงชมเมืองอุดรธานีเพื่อเฉลิมฉลองครบรอบการก่อตั้งจังหวัดอุดรธานีปีที่ 121 เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในเมืองอุดรธานีทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

และเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตและระบบนิเวศรอบเมืองอุดรธานี โดยการท่องเที่ยวทาง
ในจังหวัดอุดรธานี ได้แนวคิดมาจากจังหวัดสุโขทัย เพื่อสร้างการรับรู้เอกลักษณ์ของเมืองให้แก่ นักท่องเที่ยว
ประชาชน นักเรียน นักศึกษา โดยมีทั้งหมด 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 เส้นทางประวัติศาสตร์เมือง
ระยะทาง 6 กิโลเมตร เริ่มต้นจากศาลหลักเมืองและมีจุดจอดเพื่อชมแหล่งท่องเที่ยว คือ วัดโพธิสมภรณ์
เส้นทางที่ 2 เส้นทางวิถีชีวิตชาวเมือง ระยะทาง 8 กิโลเมตร เริ่มต้นจากศาลหลักเมืองและมีจุดจอด
เพื่อชมแหล่งท่องเที่ยว คือ ศูนย์วัฒนธรรมไทย-จีน และเส้นทางที่ 3 เส้นทางชลประทานจังหวัดอุดรธานี
ระยะทาง 8 กิโลเมตร เริ่มต้นจากศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซาจังหวัดอุดรธานี และมีจุดจอดเพื่อชมแหล่ง
คือ เปิดสันติภาพหนองประจักษ์ ซึ่งเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นสถานที่ออกกำลังกาย
ของประชาชนทั่วไป และ ปี พ.ศ. 2560-2561 ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนผู้มาขอข้อมูลทั้งหมด 399 คน
และมีจำนวนผู้ใช้บริการรถรางชมเมืองทั้งหมด 7,470 คน รวมทั้ง 7,769 คน (มูลนิธิยุทธศาสตร์
เพื่อการพัฒนา เสนีย์ จิตเกษม, 2560 สัมภาษณ์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยว โดยรถรางนำชม
จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี
และการพัฒนาให้นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชม
จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชม
จังหวัดอุดรธานี ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
แบบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการรถรางนำชม
จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยว
ชาวไทยที่ใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางประวัติศาสตร์เมือง
เส้นทางวิถีชีวิตชาวเมือง และเส้นทางชลประทานจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน
จากสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี จากสถิติปี พ.ศ. 2560
จำนวน 7,470 คน สามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากร ตามหลักการคำนวณสูตรทาโร ยามาเน่
(Taro Yamane) ซึ่งกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95% ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง
แบบโควตา (Quota Sampling) โดยใช้แบบสอบถามแจกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุดกับนักท่องเที่ยว
ชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม
ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Self-Administer Questionnaire) หลังจากทีนักท่องเที่ยว
ใช้บริการรถรางเสร็จสิ้นแล้วและรอรับแบบสอบถามกลับทันทีที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
เสร็จเรียบร้อย โดยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือน เมษายน โดยทำการเก็บข้อมูล

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยเก็บเป็น ช่วงเวลาคือ ช่วงเช้า (9.30-11.30 น.) และช่วงบ่าย (13.30-15.30 น.) โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี โดยแบบสอบถามแบ่งได้ 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และภูมิภคานา มีลักษณะ เป็นคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยคำถามจะเป็นลักษณะ (Check List) เป็นเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ช่องทางที่ท่านรับรู้ในการท่องเที่ยวรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี จุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี ลักษณะของการเดินทางมาท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี นักท่องเที่ยวเคยนั่งรถรางนำชมเพื่อการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ หรือไม่ และกิจกรรมที่ต้องการทำมากที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยคำถามจะเป็นลักษณะ (Check List) เป็นเพียงคำตอบเดียว

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนผู้ที่ใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานีส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.25 และเพศชาย ร้อยละ 31.75 โดยมีอายุน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 49.50 และรองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 31.75 ซึ่งการศึกษาซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 61.00 โดยรวมมีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษาจำนวนร้อยละ 44.50 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 45.00 ซึ่งส่วนมากมีสถานภาพโสด ร้อยละ 60.50 โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการรถรางเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดตนเอง ร้อยละ 31.75 ดังตารางที่ 1

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	127	31.75
2. หญิง	273	68.25
รวม	400	100.00
อายุ		
1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	198	49.50
2. 21 – 30 ปี	127	31.75
3. 31 – 40 ปี	43	10.75
4. 41 – 50 ปี	19	4.75
5. มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	13	3.25
รวม	400	100.00
สถานภาพ		
1. โสด	242	60.50
2. สมรส	140	35.00
3. แยกกันอยู่	18	4.50
4. หย่าร้าง	0	0
5. หม้าย	0	0
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	244	61.00
2. ปริญญาตรี	149	37.25
3. ปริญญาโท	7	1.75
4. ปริญญาเอก	0	0
รวม	400	100.00
อาชีพ		
1. นักเรียน/นักศึกษา	178	45.00
2. รับจ้าง/พนักงานในสังกัดงานเอกสาร	42	11.00
3. รับราชการ/พนักงานในสังกัดราชการ	94	24.00
4. แม่บ้าน	6	1.00
5. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	44	11.00
6. เกษตรกร	17	4.00
7. อื่นๆ	19	5.00
รวม	400	100.00

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายได้		
1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	78	19.50
2. 5,001 – 10,000 บาท	181	45.00
3. 10,001 – 15,000 บาท	99	25.00
4. 15,001 – 20,000 บาท	29	7.50
5. 20,001 – 25,000 บาท	9	2.00
6. มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	4	1.00
รวม	400	100.00
ท่านเป็นนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัด		
1. กรุงเทพมหานคร	273	68.25
2. ชลบุรี	16	4.00
3. หนองคาย	44	11.00
4. ขอนแก่น	4	1.00
5. อุดรธานี	63	15.75
รวม	400	100.00

ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยนักท่องเที่ยวรับรู้การท่องเที่ยวรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานีจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 62.50 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการเดินทางมาจังหวัดอุดรธานีเพื่อท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 53.00 โดยเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพื่อน ร้อยละ 53.75 ส่วนมากจะใช้รถแท็กซี่หรือรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางมาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ร้อยละ 34.25 นักท่องเที่ยวส่วนมากไม่เคยใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ร้อยละ 95.25 และกิจกรรมที่ต้องการทำในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์รถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี คือ ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดอุดรธานี โดยวิทยากร ร้อยละ 67.25 ดังตารางที่ 2

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่องทางที่นักท่องเที่ยวรับรู้ในการท่องเที่ยวรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี		
1. บริษัทนำเที่ยว	11	2.50
2. ครอบครัว	89	22.50
3. สถานที่ / โรงเรียน / มหาวิทยาลัย	42	10.00
4. เพื่อน	247	62.50
5. อื่นๆ		
รวม	400	100.00
ลักษณะของการเดินทางมาท่องเที่ยว		
1. ท่องเที่ยวคนเดียว	74	20.00
2. มากับครอบครัว	86	21.25
3. มากับเพื่อน	214	53.75
4. มากับบริษัทนำเที่ยว	26	5.00
5. อื่นๆ	0	0
รวม	400	100.00
จุดมุ่งหมายในการเดินทางมาจังหวัดอุดรธานี		
1. ซื้อสินค้า	72	18.00
2. ท่องเที่ยว	210	53.00
3. ประชุม / สัมมนา	38	10.00
4. การทำธุรกิจ	13	3.00
5. เยี่ยมญาติ	67	17.00
6. อื่นๆ	0	0
รวม	400	100.00
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี		
1. มอเตอร์ไซด์	76	19.00
2. รถตู้ / รถบัส	124	31.00
3. รถยนต์	63	15.75
4. แท็กซี่ / รถโดยสารสาธารณะ	137	34.25
5. อื่นๆ	0	0
รวม	400	100.00

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ท่านเคยนั่งรถรางนำชมเพื่อการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆหรือไม่		
1. ไม่เคย	318	95.25
2. เคย	19	4.75
รวม	400	100.00
กิจกรรมที่ต้องการทำมากที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี		
1. ทำบุญไหว้พระ	17	4.25
2. ขอพรจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์	13	3.25
3. ท่องเที่ยววัฒนธรรม พูดคุยกับคนท้องถิ่น	101	25.25
4. ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดอุดรธานี โดยวิทยากรจากรถราง	269	67.25
5. อื่นๆ	0	0
รวม	400	100.00

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี โดยผลอภิปรายของการศึกษา ดังนี้

ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี พบว่า กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการทำมากที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี คือ การท่องเที่ยววัฒนธรรม พูดคุยกับคนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว มีความต้องการศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 92.50 โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะาวดี บุญยะศิรินันท์ (2557) ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียั่งยืนในประเทศไทย พบว่า มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวมีโอกาส พัฒนาศักยภาพในการสร้างสรรค์ของตนเองและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมีประสบการณ์จริงการจดจำและประทับใจ

ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากจะใช้รถแท็กซี่หรือรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางมาใช้บริการรถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวไปกับเพื่อน และกิจกรรมที่ต้องการทำในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์รถรางนำชมจังหวัดอุดรธานี คือ ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดอุดรธานี ซึ่งไม่สอดคล้องกับ เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ (2556) ได้ศึกษา การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะเคยมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แล้ว 2 – 3 ครั้ง มาท่องเที่ยว ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม โดยใช้รถยนต์ ส่วนตัวในการเดินทาง ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 2 – 3 วัน และมากับครอบครัว

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เป็นส่วนใหญ่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อการใช้ประโยชน์ ในพื้นที่จากการท่องเที่ยวร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมในการเดินทางนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เส้นทางรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. เนื่องจากผู้ให้บริการในการจำหน่ายตั๋วไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี ในช่วงเทศกาล วันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ ดังนั้น ควรมีการเพิ่มรอบและมีการจัดระบบเรื่องของผู้จำหน่ายตั๋วให้ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อการซื้อตั๋วของนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาใช้บริการรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี จึงในการนำรรางนำชมจังหวัดอุดรธานี เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มีเวลาจำกัดสามารถเลือกรอบเดินทางได้

2. เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีหลากหลายกลุ่มทั้งเด็กไปจนถึงวัยชรา ดังนั้น จึงควรมีป้ายเตือนไม่ให้เดินหรือยืนมือออกจากรรางขณะที่รรางกำลังวิ่งอยู่ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเส้นทางการใช้บริการรราง เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวรรางกับแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต

2. ควรศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเมืองจังหวัดที่เชื่อมโยงกับสินค้า โอท็อปจำหน่ายของที่ระลึก สินค้าการเกษตร สินค้าท้องถิ่นที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ในเทศบาลอุดรธานี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนและเพิ่มศักยภาพในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาการช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง จาก อาจารย์อริสรีย์ ดิยะพิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้แนวคิดวิธีการ คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณเสนีย์ จิตตเกษม ประธานมูลนิธิยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา (ศูนย์บริการรรางจังหวัดอุดรธานี) มีคุณเทศก์การให้บริการรราง เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนเพื่อนๆ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยที่คอยให้ช่วยเหลือจนทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2556). แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2561

จาก <https://bit.ly/2A24fEy>

ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). เส้นทางท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. การวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- ชาชีว์วัฒน์ ศรีแก้ว. (2554) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตลาด
บางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2556). การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การวิจัย
จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- มูลนิธิยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา เสนีย์ จิตเกษม (2557). เส้นทางรกรางนำชมจังหวัดอุดรธานี.
แผ่นพับรกรางอุดรธานี
- ลักษณาวดี บุญยะศิรินันท์. (2557). ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาธุรกิจ
การท่องเที่ยวเชิง นิเวศน์อย่างยั่งยืน ในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Boonyasirinun, L. (2014). CREATIVE TOURIST APPROACHES FOR ECOTOURISM BUSINESS
SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THAILAND. Rajapruk University.
- Chaichan, T. (2013). The Quality Development of Ecotourism in Northeastern, Thailand.
- Pinkaew, K. (2013). Cultural tourism. Retrieved October 10, 2018. Form <https://bit.ly/2A24fEy>
- Srikaew, C. (2011). Guidelines for the Promotion of Cultural Tourism Participation of
Community Bangluang, Banglen District, Nakhon Pathom Province.
- Strategy for Deveploement (Chittakasem, S.) (2014). tram route Udon Thani provlnce.
Udon thani Brochures.
- Wannathanom, C. (2009). The Cultural Tourism Program in Bangkruiy District, Nonthaburi